

Raadsvoorstel

Onderwerp

Kadernota maatschappelijke interactieve heroverweging

Begrotingswijziging

Datum raadsvergadering

13 september 2011

Werksessie

6 september 2011

Portefeuillehouder

Piet Ploeg en Pieter de Groene

Organisatieonderdeel

Ontwikkeling

Opsteller

N.C.J. van Houten

Agendanummer

4

Registratie nummer

Aan de gemeenteraad

Voorstel

Vaststellen van de kadernota maatschappelijke interactieve heroverweging.

Inleiding

Op 28 juni 2011 heeft de raad het procesvoorstel maatschappelijke interactieve heroverweging vastgesteld. De maatschappelijke interactieve heroverweging is op 8 juli gestart met het genereren van meningen en bezuinigingsideeën van inwoners. Om de tweede fase van de maatschappelijke interactieve heroverweging, de bezuinigingsdialoog, te kunnen starten, moet uw raad hiervoor eerst de kaders vaststellen. Kaders betreffen de financiële bezuinigingsopgaven per programma die meegegeven worden aan de expertgroepen en tevens de inhoudelijke kaders waaraan voorstellen van de expertgroepen moeten voldoen. De kaders die ons college voorstelt staan in de kadernota die is bijgevoegd bij dit raadsvoorstel. Deze kaders vloeien voort uit een door ons gebruikt denkmodel.

Argumenten

We hebben voor het bepalen van onze visie op de identiteit van Stichtse Vecht over 15 jaar gebruik gemaakt van de nota "Stichtse Vecht, Twaalf kernen, één gemeente". Deze nota is een contourennota voor een strategische visie voor de gemeente Stichtse Vecht, een gezamenlijk overdrachtsdocument van de op 1 januari 2011 te fuseren gemeenten Breukelen, Loenen en Maarssen aan de nieuwe gemeenteraad. We hebben een aantal aangepaste uitgangspunten geformuleerd. Op basis van deze stip op de horizon hebben we duidelijk gemaakt welke inhoudelijke richting we voor onze programma's uit de programmabegroting zien. Niet voor elke programma zijn wij zelf (als gemeente) aan zet voor die richting.

Wij zijn van mening dat wij meer aan zet zijn als individuele burgers het zelf niet kunnen oplossen en als het om primaire voorzieningen gaat. Voor het onderscheid tussen primaire en secundaire voorzieningen hebben we de behoeftepiramide van Maslow gebruikt. Maslow gaat er van uit dat er een hiërarchie van behoeften is. Wij zien deze rangorde ook voor het prioriteren van onze voorzieningen (zie hoofdstuk 2 van de kadernota).

Bij primaire voorzieningen zien we voor onszelf een grotere rol dan bij secundaire voorzieningen. De rol kan variëren van financieren, makelen, regisseren tot uitvoeren etc. Vervolgens hebben we ieder programma getoetst aan deze richtingen en aan de piramide van Maslow. Bovendien hebben we de prioriteiten die we hebben toegekend aan voorzieningen in ons collegeprogramma ontzien. Op die manier zijn we tot de inhoudelijke en financiële kaders gekomen zoals verwoord in hoofdstuk 3.

De indeling in expertgroepen is hiervan een afgeleide. Een voorstel voor de opzet van de expertgroepen vindt u in hoofdstuk 4 van de kadernota.

Kanttelingen

Wij gebruiken de adviezen van expertgroepen bij ons voorstel aan de raad om tot invulling van de in de begroting 2012 opgenomen stelpost te komen.

Uitvoering

Expertgroepen zullen vanaf 19 september tot eind oktober aan de slag gaan met de financiële en inhoudelijke kaders die uw raad hen geeft. In december zal het college u voorstellen doen voor het invullen van de stelposten uit de begroting. Dit zullen voorstellen zijn voor minimaal 1,10 keer de financiële taakstelling per groep, zodat beleidsafwegingen mogelijk zijn.

Maarssen, 23 augustus 2011
Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

gemeentesecretaris

burgemeester

Kadernota

maatschappelijke

interactieve

heroverweging

(zoals vastgesteld in de Gemeenteraad van 13 september 2011)

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Doelstelling kadernota

1.1	Inleiding	5
1.2	Financiële opgave voor de maatschappelijke interactieve heroverweging	5

Hoofdstuk 2 Uitgangspunten toekomst Stichtse Vecht

2.1	Inleiding	8
2.1.1	Hoe zien wij Stichtse Vecht over 15 jaar?	8
2.1.2	Gemeentelijke rol bij deze inhoudelijke richting	10

Hoofdstuk 3 Financiële en inhoudelijke kaders per programma

3.1	Inleiding	12
3.2	De financiële kaders per programma	12
3.2.1	Uitsluiten van bezuinigingen	13
3.2.2	De financiële kaders per onderdeel van de programma's	14
3.3	Inhoudelijke kaders	14
3.3.1	Dienstverlening	15
3.3.2	Beheren leefomgeving	15
3.3.3	Cultuur en sport	15
3.3.4	Werk en inkomen	15
3.3.5	Welzijn en zorg (Wmo)	15
3.3.6	Natuur en milieu	15
3.3.7	Wonen, ondernemen en recreatie	16
3.4	Toelichting per programma	16
3.4.1	Inleiding	

Hoofdstuk 4 Opzet van de expertgroepen

4.1	Inleiding	22
4.2	Indeling expertgroepen	22
4.3	Evenwichtige samenstelling van de expertgroepen	22
4.4	Gespreksleiders	
4.5	Feitelijke informatie	23
4.5	Bijdrage ambtenaren als inhoudelijk experts	23
4.6	Inspirerende toekomstbeelden	23
4.7	Start en einde	23
4.8	Wat gebeurt er met de ideeën van expertgroepen	23

Bijlage 1	Financiële toelichting	24
-----------	------------------------	----

Bijlage 2	Heroverweging programma's	26
-----------	---------------------------	----

1. Doelstelling kadernota

1.1 Inleiding

Op 28 juni is het procesvoorstel van het deelproject maatschappelijke interactieve heroverweging vastgesteld. Dit project is samen met de financieel-technische maatregelen en de efficiencymaatregelen in de ambtelijke organisatie onderdeel van de strategische heroverweging. Het interactieve deel van het proces vindt plaats in twee delen: van 8 juni tot 1 september door middel van een website en gedurende de periode van 19 september tot eind oktober in expertgroepen (belanghebbende verenigingen, instellingen, inwoners en deskundigen). De voorstellen die de expertgroepen aandragen aan het college zullen worden uitgewerkt en doorgerekend alvorens deze worden voorgelegd aan de raad.

Op 7 en 8 november wordt de reguliere begroting 2012 en verder vastgesteld tijdens de begrotingsraad met hierin een stelpost voor latere jaren voor de strategische heroverweging die in december moeten worden ingevuld.

In december (nader te bepalen met het presidium) neemt uw raad een besluit over de mogelijke oplossingen die uit de participatie naar voren zijn gekomen door het vaststellen van de meerjarenbegroting middels een begrotingswijziging. Hier worden ook de gevolgen van efficiencymaatregelen en financieel-technische oplossingen bij betrokken.

Het doel van de strategische heroverweging is het duurzaam sluitend maken van de meerjarenbegroting met een bijbehorende gezonde reservepositie. Daarbij willen we graag gedragen bezuinigingen, strategische keuzes en een toekomstbestendige gemeentelijke organisatie.

De kadernota die nu voorligt, geeft inhoudelijke en financiële richting mee aan de expertgroepen. De kaders laten veel ruimte voor invulling door de expertgroepen. Het financiële kader wordt als stelpost, oplopend tot 11,1 miljoen in 2015 opgenomen in de meerjarenraming. Op basis van deze kaders zullen de expertgroepen voorstellen voor minimaal 1,10 keer de taakstelling aan besparingen aanleveren aan het college. Ook vragen wij de expertgroepen uitdrukkelijk om ideeën te leveren voor het genereren van inkomsten (niet zijnde belastingverhoging). Wij zullen op basis van deze voorstellen een voorstel doen aan uw raad in december.

1.2 Financiële opgave voor de maatschappelijke interactieve heroverweging.

Voor het bepalen van de financiële opgave voor de maatschappelijke interactieve heroverweging vormt de op 28 juni door de raad vastgestelde Voorjaarsnota 2011 het uitgangspunt. In de Voorjaarsnota is, op basis van het meerjarige financiële beeld uit de Programmabegroting 2011, de nieuwe financiële ruimte voor de jaren 2012 tot en met 2015 bepaald. De Programmabegroting 2011 liet, zoals bekend, een jaarlijks tekort zien dat opliep van € 2,3 miljoen in 2011 tot een tekort van ruim € 8,5 miljoen vanaf 2015.

Tabel 1. Saldi meerjarenperspectief 2011 – 2015 Programmabegroting 2011

2011	2012	2013	2014	2015
-/- € 2,3 mln.	-/- € 4,3 mln.	-/- € 6,0 mln.	-/- € 7,3 mln.	-/- € 8,5 mln.

Het tekort van 2011 is bij de behandeling van de begroting 2011 middels incidentele maatregelen gedekt.

Het meerjarenbeeld is vervolgens in mei/juni 2011 ten behoeve van de Voorjaarsnota 2011 geactualiseerd voor de jaren 2012 t/m 2015 (de nieuwe meerjarenperiode) voor op dat moment bekend zijnde ontwikkelingen zoals:

- autonome ontwikkelingen (zijnde exogene factoren die de gemeente niet of slechts in beperkte mate kan beïnvloeden), bijvoorbeeld hogere uitgaven samenhangend met de uitvoering van WMO/WVG en ontwikkelingen op het gebied van Sociale Zaken
- financiële uitgangspunten (bijvoorbeeld de loon- en prijsontwikkeling)
- de meicirculaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken;
- de gevolgen van het (nog niet vastgesteld) het bestuursakkoord voor zover deze op dat moment voorzien waren.

Deze ontwikkelingen betekenden een verdere verslechtering van het financiële perspectief met ca. 0,3 mln in 2012 tot ca. 1,1 mln vanaf 2015. Uitgaande van het in tabel 1. geschetste meerjarige beeld gaf dit bij de Voorjaarsnota 2011 een tekort voor de jaren 2012-2015 van:

Tabel 2. Saldi meerjarenperspectief 2012-2015 Voorjaarsnota 2011

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
Bijstelling lasten	-/- 7,0 mln.	-/- 8,8 mln.	-/-10,3 mln.	-/- 11,6 mln.
Bijstelling baten	+ 2,4 mln.	+ 1,3 mln.	+ 1,6 mln.	+ 2,0 mln.
Uitkomst actualisatie Voorjaarsnota 2011	-/- 4,6 mln.	-/- 7,5 mln.	-/- 8,7 mln.	-/- 9,6 mln.

(bedragen x euro's)

In bijlage 1 is een nadere detaillering van dit meerjarig beeld opgenomen. Op deze plaats wordt korthedshalve daarnaar verwezen.

Naast de genoemde autonome ontwikkelingen, bevatte de Voorjaarsnota ook de nieuwe beleidsintenties vanuit het coalitieprogramma, zoals deze zijn uitgewerkt in het collegeprogramma 2011-2014. Met de uitvoering van het collegeprogramma zijn incidentele lasten gemoeid van ca. € 1,0 mln. per jaar. Bij de Voorjaarsnota is aangegeven, dat de uitvoering van het collegeprogramma onderdeel vormt van de strategische heroverweging en de daarbij te maken keuzes. In de hiervoor aangegeven actualisatie van het meerjarig financieel beeld zijn de incidentele lasten samenhangend met het collegeprogramma dan ook nog niet meegenomen. Het aangegeven begrotingstekort dient daarvoor nog te worden bijgesteld.

Verder stelt het college voor om, gelet op de opdracht voor de gemeente om de begroting weer structureel in evenwicht te krijgen, alsmede het korte tijdsbestek waarin de taakstelling en de daarmee samenhangende nog te benoemen projecten gerealiseerd moeten gaan worden een bedrag van € 0,5 mln. per jaar incidenteel voor de jaren 2012-2015 voor frictiekosten in de taakstelling te betrekken. Dit frictiebudget moet worden gezien als een ondersteunend middel bij het tijdig realiseren van de taakstellingen. Daarbij kan worden gedacht aan het eenmalig opvangen van vertragingen die zich gedurende het realiseren van projecten kunnen voordoen, flankerend beleid bij het aandragen van oplossingen, staartkosten in verband met beëindiging van taken, etc. Het gaat dan dus nadrukkelijk om kosten die nodig zijn om projecten/bezuinigingen te realiseren ("de kosten gaan voor de baten uit"), niet om kosten die te maken hebben met de structurele gevolgen ervan op te vangen. Het college kiest er niet voor deze kosten te onttrekken uit de algemene reserve, aangezien er op dit moment nog onvoldoende duidelijkheid bestaat over de reservepositie van de gemeente en de risico's die door de reservepositie dienen te worden afgedekt (weerstandsvermogen). Het beeld daarover is naar verwachting eerst 3^e/4^e kwartaal van 2011 bekend.

In totaliteit betekent dit dat de actualisatie van het financiële beeld uit de Voorjaarsnota 2011 dient te worden opgehoogd met een bedrag van € 1,5 mln., hetgeen een totale taakstelling betekent van

€ 11,1 mln. in 2015. Voor 2012 zal het college aan de raad in november aanvullende dekkingsvoorstellen ter grootte van € 1,5 mln. voorleggen.

Reeds getroffen maatregelen

Gelet op dit beeld heeft het college bij de Voorjaarsnota 2011 al diverse dekkingsmaatregelen aangegeven, zoals het inzetten van de nog niet in de begroting 2011 verwerkte maatregelen uit Benut de schaa sprong (€ 1,5 mln.), een formatiereductie van 2% in 2012 oplopend tot 8 % in 2015 (€ 1,7 mln.) en het verlagen van de subsidies met 7,5% (€ 0,4 mln.). Al eerder zijn besluiten genomen tot het verlagen van de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen met 5%. Deze maatregelen gaven een structurele dekking van ca. € 4,4 mln. vanaf 2015, waarvan € 3,3 mln. ten laste van de gemeentelijke huishouding (zie bijlage 2).

In aanvulling op deze reeds vastgestelde maatregelen stelt het college bij het opstellen van deze Kadernota een bedrag van € 1,9 mln. (zie bijlage 2) aan aanvullende organisatorische dekkingsmaatregelen binnen de gemeentelijke huishouding om het tekort op te lossen. Deze behelzen met name aanvullende efficiencymaatregelen (incl. huisvesting en het voornemen tot het vormen van regionale samenwerking bij meer administratieve taken), het verlagen van de bestuurskosten en een eerste doorvertaling van de effecten van de heroverweging voor de personele en materiële kosten.

De gemeentelijke huishouding neemt daarmee van de totale taakstelling van € 11,1 mln een bedrag van € 5,2 mln. voor haar rekening. Op maatschappelijke taken en voorzieningen dient dan een bedrag van € 5,9 mln. bezuinigd te worden.

Tabel 3. Verdeling taakstelling (€ 11,1 mln.)

Totale taakstelling	€ 11,1 mln.	%
waarvan ten laste van de gemeentelijke huishouding	€ 5,2 mln.	46%
waarvan ten laste van programma's (maatschappelijke taken en voorzieningen)	€ 5,9 mln.	53%

Het bedrag van € 5,9 mln. vormt daarmee het financieel kader voor de maatschappelijk interactieve heroverweging. De expertgroepen wordt verzocht minimaal 1,10 keer het bedrag van de taakstelling aan besparings- of inkomensverhogende voorstellen aan het college aan te leveren.

2. Uitgangspunten toekomst Stichtse Vecht

2.1 Inleiding

Het realiseren van een meerjarige strategische visie is een te hoge ambitie tijdens een zomerreces. We hebben daarom de nota "Stichtse Vecht, Twaalf kernen, één gemeente" gebruikt om tot uitgangspunten te komen voor de toekomst van Stichtse Vecht (zie aanpak in procesvoorstel). Deze nota is een contourennota voor een strategische visie voor de gemeente Stichtse Vecht, een gezamenlijk overdrachtsdocument van de op 1 januari 2011 te fuseren gemeenten Breukelen, Loenen en Maarssen aan de nieuwe gemeenteraad.

2.1.1 Hoe zien wij Stichtse Vecht over 15 jaar?

Op basis van een aantal huidige kenmerken is een richting geformuleerd voor onze identiteit in de toekomst.

KENMERKEN STICHTSE VECHT

De volgende kenmerken typeren onze gemeente:

- 63.000 inwoners
- Twaalf kernen
- Tussen Amsterdam (zuid) en Utrecht (noord). Ten westen en oosten omgeven door landelijk gebied.
- 27914 woningen (1 jan 2011),
- Gemiddeld 2,5 persoon per huishouden
- 2010: 0-15 jaar 18% en 17% in 2020
- 2010: 15-24 jaar 11% en 11% in 2020
- 2010: 25-34 jaar 10% en 10% in 2020
- 2010: 35-54 jaar 31% en 28% in 2020
- 2010: 55-74 jaar 23% en 26% in 2020
- 2010: 75 en ouder 6% en 8% in 2020
- 67% koopwoningen en 33% huurwoningen
- Bijstandontvangers 478
- Minderheden 2890
- Nummer één in Nederland als het gaat om het aantal historische buitenplaatsen en met 690 rijksmonumenten neemt SV landelijk de tiende plaats in.
- De kernkwaliteiten zijn: groene open gebieden; rust, ruimte en afwisseling met bebouwing.
- Kruispunt van monumentale landschappen
- Vecht als verbindend element, het Groene hart en veenweidegebieden.
- Een Infrastructurele driehoek bestaande uit het spoor, het Amsterdam-Rijnkanaal en de Rijksweg A2.
- Er zijn diverse kantoorlocaties/bedrijfsterreinen binnen de grenzen van de gemeente.
- Praktisch alle soorten onderwijs worden binnen de gemeente aangeboden; van voorschoolse voorzieningen, basis- en voortgezet onderwijs tot educatie van volwassenen en, met de Nyenrode Business Universiteit, ook wetenschappelijk onderwijs.
- Bewoners zijn goed georganiseerd en zijn bereid zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun omgeving.
- Er is een bloeiend verenigingsleven.

IDENTITEIT STICHTSE VECHT OVER 15 JAAR

Op basis van deze kenmerken, hebben wij de nota "Stichtse Vecht, Twaalf kernen, één gemeente" gebruikt om uitgangspunten te formuleren als richting voor Stichtse Vecht over 15 jaar:

“De kernen van Stichtse Vecht zijn hoogwaardige woongebieden door de combinatie van dynamiek en een groene omgeving met veel monumentale kenmerken. Men kan hier wonen, werken en recreëren. De kwaliteit van gebied hangt ook samen met de hoge mate van verbondenheid tussen de bewoners en hun verbondenheid met de kernen en het gebied. Fysieke en sociale aspecten zijn in dat opzicht in samenhang van belang. De eigenheid van de kernen blijft gewaarborgd. Voorzieningen in de kernen zijn naar maat. Ons college wenst de term ‘stedelijk’ niet langer te gebruiken voor de kern Maarssenbroek. We hanteren de volgende uitgangspunten:

Uitgangspunt 1.

We willen het inwonertal stabiel houden. Behoud van een gezonde mix van 30% jongeren, 40% volwassenen en 30% ouderen. Daarvoor zijn voorzieningen voor gezinnen en jongeren belangrijk, evenals woningbouw naar maat/kern.

Uitgangspunt 2.

Er blijft een goede ontsluiting voor de auto, fiets en het openbaar vervoer. Bij nieuwe ontwikkelingen zetten we in op het voorkomen van extra verkeersdruk.

Uitgangspunt 3

Behoud van de eigen identiteit en verscheidenheid van de kernen. De kernen zijn dynamische woongebieden, met voorzieningen naar maat. De maat van voorzieningen hangt samen met zelfredzaamheid (zo veel als mogelijk zelf regelen).

Uitgangspunt 4

Koesteren van het cultuurhistorisch landschap, de Vecht, veenweidegebied en het monumentale karakter van de historische kernen en ze beter gebruiken.

Uitgangspunt 5

Een zelfredzame samenleving, waarin individuen, groepen en organisaties zelf hun weg weten te vinden en waar nodig elkaar stimuleren en ondersteunen, is een uitgangspunt voor de gemeente. De gemeente heeft hierin een faciliterende, verbindende rol.

Uitgangspunt 6

Bij behoud of tot stand brengen van voorzieningen werken wij samen met bewoners, instellingen en organisaties.

Uitgangspunt 7

Nastreven van sociale, ecologische en economische duurzaamheid

- Voor het sociaal-cultureel kapitaal zal onder andere ingezet worden op behoud en versterken van de sociale verbanden in kernen en wijken. Zo ook kan worden ingezet op het behouden en versterken van de sterke positie met betrekking tot onderwijs en – voor zover het economisch klimaat dit toelaat – het behoud van het voorzieningenniveau.
- Het ecologisch kapitaal heeft betrekking op het goed gebruik van lucht, water, bodem en natuur (bijv. extensieve recreatie, verduurzamen woningbouw)

Uitgangspunt 8

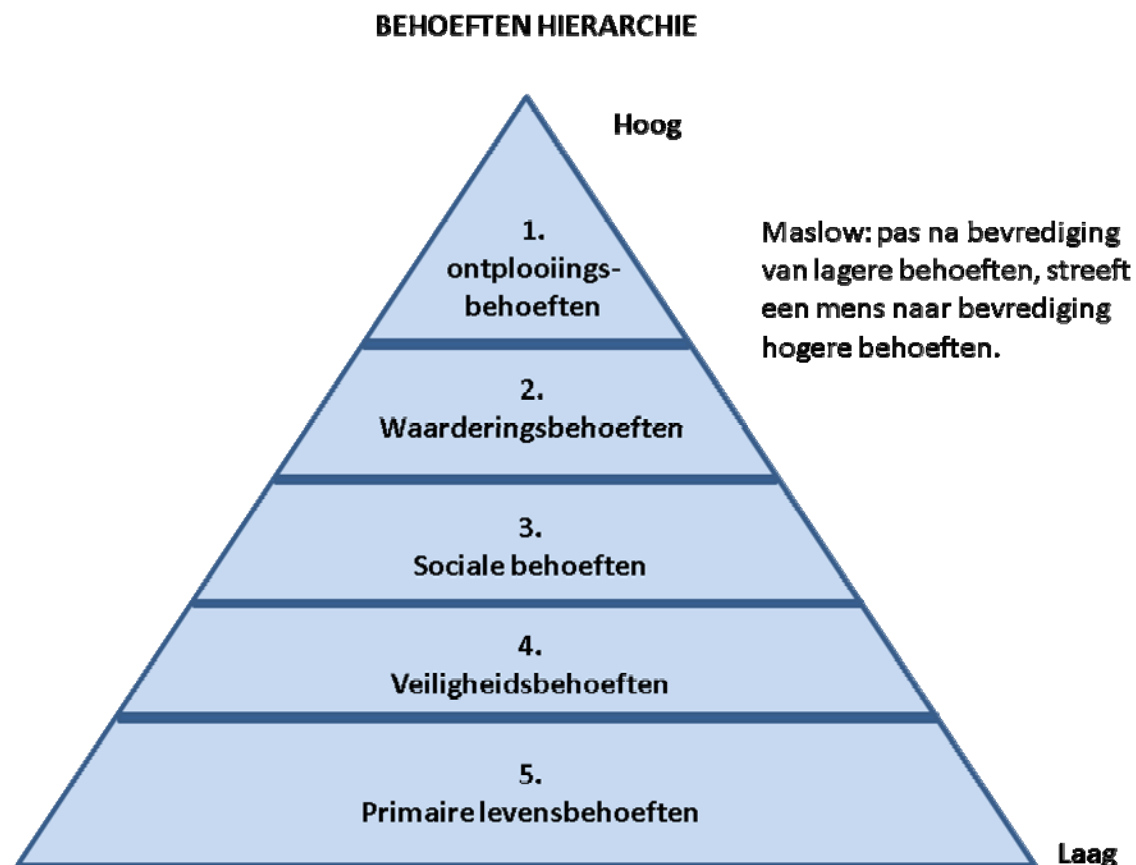
Verbeteren van het economisch klimaat: vereenvoudigen regels, bevorderen van bedrijvigheid op maat door stimuleren en faciliteren.”

Deze gewenste identiteit geeft ons een inhoudelijke richting voor onze programma's.

2.1.2 Gemeentelijke rol bij deze inhoudelijke richting?

Niet in iedere situatie is de gemeente de beste (en meest efficiënte) speler om deze inhoudelijke richting te bewerkstelligen. Ons college heeft als uitgangspunt (zie collegeprogramma) dat we een beroep doen op de zelfredzaamheid van de samenleving. Als inwoners elkaar helpen en gezamenlijk aan ontwikkelingen werken, zal dit de sociale cohesie in kernen nog meer bevorderen. We streven naar een terughoudende rol. Bij sommige ontwikkelingen in Stichtse Vecht willen we graag partner zijn en/of een makelende en faciliterende rol spelen. Bij ons kernenbezoek geven de inwoners aan dat ze ook graag zelfredzaam willen zijn. Ze willen serieus genomen worden en aangesproken worden op hun gezamenlijke potentieel.

Bij welke taken nemen we een grotere rol en bij welke een meer terughoudende? Wij zijn van mening dat wij meer aan zet zijn als individuele burgers het niet zelf (met elkaar) kunnen oplossen en als het om primaire voorzieningen gaat. Voor het onderscheid tussen primaire en secundaire voorzieningen hebben we de behoeftepiramide van Maslow gebruikt. Maslow gaat er van uit dat er een hiërarchie van behoeften is. Wij zien deze rangorde ook voor het prioriteren van onze voorzieningen.

Daar waar voorzieningen tegemoet komen aan de laagste twee (primaire) behoeften van mensen, noemen we het primaire voorzieningen. Voorzieningen daarboven zijn secundair te noemen. Onze rol varieert van terughoudend tot meer betrokken, afhankelijk van het belang van de voorzieningen in de behoeftepiramide van Maslow en afhankelijk van de mate waarin inwoners zelf hun verantwoordelijkheid kunnen nemen.

Dus: Onze rol is terughoudender daar waar mensen in eerste instantie zelf verantwoordelijkheid kunnen dragen. Onze rol zal toenemen bij:

- Het stimuleren van een deel van de verantwoordelijkheid van individuen om groepsgericht in te zetten op preventie (voor bepaalde groepen of functies)
- Het samen met ketenpartners bieden van een vangnet voor mensen die zelf niet meer in hun primaire behoeften kunnen voorzien.
- Het overnemen van verantwoordelijkheid als mensen zelf geen verantwoordelijkheden meer kunnen dragen. In een matrix ziet het er als volgt uit. Hierbij is een aantal mogelijke rollen van de gemeente ingevuld:

Onze rol → Indeling voorzieningen	Terughoudend	Preventie	Vangnet	Overnemen
Primaire levensbehoeften	X	Financieren, faciliteren en regisseren	Financieren, regisseren en uitvoeren	Financieren en regisseren
Veiligheid en bestaanszekerheid	X	Financieren en regisseren	Financieren en regisseren	Financieren en regisseren
Geborgenheid, contact	X	Faciliteren en regisseren		
Respect en waardering	X	Voor doelgroepen		
Ontplooiing	X			

Onze wettelijke taken zijn voor ons de basis en we zullen wettelijke voorzieningen op een zo hoog mogelijk niveau in stand houden. Voor autonome taken, kiezen wij ervoor om uitgaven in heroverweging te nemen langs de meetlat van de noodzaak van voorzieningen. Hoger in de piramide (in de matrix onderaan) neemt de gemeentelijke rol af.

Een afnemende gemeentelijke rol betekent niet dat de gemeente geen waarde hecht aan deze voorzieningen. Het voortbestaan of verder ontwikkelen daarvan zal vanuit de gemeente bezien echter vanuit een andere verantwoordelijkheid benaderd worden. Daar waar de gemeentelijke rol van financierend en/of uitvoerend naar meer faciliterend zal gaan, wil de gemeente zich opstellen als partner en aanjager. Het college wil vanuit deze rol gaan werken met ontwikkelbudgetten in plaats van structurele ondersteuning. Deze zullen ingezet worden om inwoners en maatschappelijk middenveld toe te rusten met mogelijkheden om deze rol over te nemen. Te denken valt aan de organisatie van deskundigheidsbevordering, wijkontwikkelpunten, netwerkbijeenkomsten, etc.

3. Financiële en inhoudelijke kaders per programma

3.1 Inleiding

Bij het toekennen van bezuinigingstaakstellingen aan programma's zouden we de website gebruiken. De website is door inwoners gebruikt om meer dan 200 bezuinigingsideeën te geven. Daarnaast is de site door een klein aantal mensen gebruikt om hun mening te geven over bezuinigen op de verschillende programma's. Deze meningen hebben we meegewogen. De bezuinigingsideeën van de inwoners zijn bedoeld voor de expertgroepen. Dit betreffen zowel ideeën om te bezuinigen als ideeën om inkomsten te genereren (een exemplaar van de ideeën van de website per programma is te vinden in de leeskamer).

Bij onze discussie over onze gemeentelijke taken en rollen bij de toekomst van Stichtse Vecht en onze financiële bezuinigingsopgave per programma, hebben we de structuur van de programmabegroting aangehouden. Daar waar beter geschikt, hebben we gediscussieerd per subonderdeel van een programma. De programma's hebben we getoetst aan onze inhoudelijke richting voor Stichtse Vecht over 15 jaar en aan de noodzaak van de voorziening op basis van de behoeftepiramide van Maslow. Daar waar de noodzaak minder aanwezig is, laten we zoveel mogelijk aan inwoners zelf over.

We hebben een aantal algemene keuzes gemaakt voorafgaand aan de financiële heroverweging. We willen daadwerkelijk heroverwegen en kiezen er dus voor om inhoudelijke afwegingen te maken ten aanzien van de programma's en om het totaal aan woonlasten dus niet te verhogen.

3.2 De financiële kaders per programma

De volgende programma's zijn onderdeel van onze programmabegroting:

1. Bestuur en dienstverlening
2. Veiligheid
3. Beheren leefomgeving
4. Onderwijs, kinderopvang en jeugd
5. Cultuur, recreatie en sport
6. Werk en inkomen
7. Welzijn en zorg
8. Natuur en milieu
9. Wonen en ondernemen

We laten zien hoe wij de indeling van onze programma's in de behoeftepiramide van Maslow zien. De programma's worden daarbij ingedeeld in de meest primaire (lage) laag van de piramide die voor bepaalde componenten uit dat programma gelden. Voor andere componenten uit die programma's kunnen ze ook hoger in de piramide (minder primaire behoeften) worden ingedeeld.

BEHOEFTE HIERARCHIE

3.2.1 Geen financiële taakstelling

Op basis van het door ons gekozen model en onze prioriteiten in het collegeprogramma geven we een paar programma's geen financiële taakstelling mee, maar vragen om binnen bestaande budgetten tot een grotere effectiviteit te komen. Deze andere benadering vindt u terug in paragraaf 3.4. De volgende programma's krijgen geen financiële taakstelling mee:

- Programma 2, het deel integrale veiligheid. Voor de Veiligheidsregio Utrecht is de 5% regel van toepassing; in het algemeen geldt dat wij bij gemeenschappelijke regelingen initiatieven zullen ondernemen om de kosten van gemeenschappelijke regelingen terug te dringen (samen de trap af);
- Programma 3, onderdeel gebiedsgericht werken (maar de generieke korting van 7,5% is wel toegepast);
- Programma 5, het onderdeel recreatie (dit betreft recreatieschappen) waar ook de 5% voor Gemeenschappelijke regeling van toepassing is;
- Programma 6, het onderdeel minima, voor zover het de primaire levensbehoeften betreft. Organisatorische efficiency in dit programma streven we wel na;
- Programma 9, het onderdeel ruimtelijke ordening, omdat er nog achterstanden weggewerkt moeten worden. Bovendien is het zo dat achterstanden bij bestemmingsplannen leiden tot lagere legesinkomsten.

3.2.2 De financiële kaders per onderdeel van de programma's

Zoals in paragraaf 1.2 reeds is aangegeven, bedraagt de financiële opgave vanuit de Voorjaarsnota 2011, inclusief de incidentele lasten voor het collegeprogramma in totaliteit € 11,1 mln structureel vanaf 2015. Van dit bedrag neemt de gemeentelijke huishouding € 5,2 mln voor haar rekening. Op de maatschappelijke voorzieningen dient dan een bedrag van € 5,9 mln bezuinigd te worden. Het bedrag van € 5,9 mln is een bruto bedrag. In de Voorjaarsnota zijn al enkele maatregelen genomen die betrekking hebben op deze programma's. Deze maatregelen worden aan de expertgroepen verstrekt.

Vraagstukken als 'wettelijk of niet', 'zelfredzaamheid/terughoudende rol of niet' en primaire of secundaire voorzieningen hebben een lijst met financiële taakstellingen per programma (of subonderdeel) opgeleverd. Daarbij is gekeken naar beïnvloedbaarheid van de budgetten (ondanks het feit dat de mate van beïnvloedbaarheid – behoudens wettelijk-niet wettelijk – multi-interpretabel is) en naar de haalbaarheid in de tijd ('zit het in vaste eenheden (stenen) of niet'). Het is een denkmodel, geen rekenkundig model. Er is gestreefd naar ronde bedragen. In paragraaf 3.4 wordt een uitgebreide toelichting per programma gegeven.

1. Bestuur en dienstverlening

- 1.1 Bestuur: € 450.000
- 1.2 Dienstverlening: € 300.000

2. Veiligheid:

- 2.1 Veiligheid: Pm

3. Beheren leefomgeving:

- 3.1 Gebiedsgericht werken: Pm
- 3.2 Beheren leefomgeving, recreatie en verkeer: € 1.400.000

4. Onderwijs, kinderopvang en jeugd

- 4.1 Onderwijs en kinderopvang: € 350.000
- 4.2 Jeugd: € 100.000

5. Cultuur, recreatie en sport

- 5.1 Cultuur: € 600.000
- 5.2 Sport: € 550.000

6. Werk en inkomen

- 6.1 Werk en inkomen: € 530.000

7. Welzijn en zorg (Wmo)

- 7.1 Welzijn en zorg: € 700.000

8. Natuur en milieu:

- 8.1 Natuur en milieu (afval): € 850.000

9. Wonen en ondernemen

- 9.1 Ondernemen: € 100.000
- 9.2 Wonen: Pm.

3.3 Inhoudelijke kaders

Er is een aantal algemene kaders voor de toekomstige ontwikkeling van beleid en als opdracht voor de expertgroepen:

- Onze uitgangspunten voor de door ons gewenste richting voor de identiteit van Stichtse Veicht zijn kader voor de expertgroepen, met daarbij:
- extra aandacht voor duurzaamheid bij aangeleverde voorstellen.
- Er wordt nadrukkelijk gezocht naar mogelijkheden om extra inkomsten te verwerven (niet zijnde belastingen);
- Daar waar beleid geharmoniseerd wordt, zal worden onderzocht of het laagste kostenniveau van de drie voormalige gemeenten mogelijk is;
- Er zal gekozen worden voor eenvoudig, eenduidige en uitvoerbare regelingen;
- We willen toe naar een nieuwe vorm van controleren, waarbij vertrouwen uitgangspunt zal zijn. Daardoor worden er minder uitvoeringskosten gemaakt;
- Ons streven bij onze rol als subsidiënt is om alleen dan te subsidiëren als inwoners op dit onderdeel niet zelfredzaam kunnen zijn en als het voorzieningen betreft die laag in de piramide zitten (primair zijn).

De volgende programma's krijgen daarnaast de volgende inhoudelijke kaders mee:

3.3.1 Dienstverlening

- Zoveel mogelijk nastreven van digitale dienstverlening.
- Zo min mogelijk bezoeken aan het gemeentehuis en eigentijdse methoden van dienstverlening.
- Het landelijke dienstverleningsproject 'antwoord' moet worden ingevoerd.

3.3.2 Beheren leefomgeving

- Niet ten koste van veiligheid
- Behoud van het gebiedsgericht werken;
- Bevorderen van duurzaamheid en efficiënt energiegebruik, onder andere in openbare ruimte.
- Onderhoudsniveau minimaal op het niveau van aanvaardbaarheid in het kader van provinciaal begrotingstoezicht.

3.3.3 Cultuur en sport

- Let op efficiency bij de accommodaties.
- Zelfredzaamheid van inwoners
- Samenwerken is belangrijk, geen versnippering
- Kijk naar vernieuwende manieren om bibliotheek vorm te geven.
- Activiteiten moeten bijdragen aan het koesteren van het cultuurhistorisch erfgoed en monumenten.
- We streven naar hoge kwaliteit in ons culturele aanbod.

3.3.4 Werk en inkomen

- Daar waar het onze rol in de primaire levensbehoeften van mensen betreft, behouden we deze. Besparingen zoeken we vooral in uitvoeringskosten. Met betrekking tot het minimabeleid, wat een klein onderdeel is (qua geld) in het totale programma Sociale Zaken kan het meedenken van de expertgroep een belangrijke bijdrage leveren aan het terugdringen van de uitvoeringskosten en daarnaast ook (en dat is zeer welkom) aan de harmonisering van het minimabeleid. Wellicht ten overvloede: dit kan in individuele gevallen leiden tot verschillen, maar ook macro kan dit tot kleine verschillen leiden. Doel is niet bezuinigen op regelingen.

3.3.5 Welzijn en zorg (Wmo)

- Voorstellen moeten passen bij de visie op de kanteling van de WMO en op Welzijn Nieuwe Stijl.
- De organisaties werken efficiënter samen aan zelfde doelstellingen.
- Dubbelingen moeten er uit gehaald worden.

3.3.6 Natuur en milieu

- Afval dient te worden gedekt uit kostendekkende heffingen. Besparingen op afval leiden tot verlaging van de afvalstoffenheffing en dus niet tot verlaging van het gemeentelijke begrotingstekort. Taakstellingen op dit terrein zijn alleen haalbaar door het invoeren van het woonlastenbeginsel. Daarbij wordt verlaging van de afvalstoffenheffing gecompenseerd door de OZB (communicerende vaten) en kunnen lagere kosten een bijdrage leveren aan de heroverwegingsdoelstellingen, zonder dat dit ten koste gaat van de totale woonlasten voor de inwoners.
-

3.3.7 Wonen, ondernemen en recreatie

- Verbeteren van het economisch klimaat: vereenvoudigen regels, bevorderen van bedrijvigheid op maat door stimuleren en faciliteren.
- De actualisatie van bestemmingsplannen is verplicht.

3.4 Toelichting per programma

3.4.1 Inleiding

In deze paragraaf worden de financiële en inhoudelijke kaders per programma herhaald en wordt een (niet wiskundige) toelichting gegeven op onze financiële taakstelling per programma

BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Financiële kaders

Wij stellen de volgende bezuinigingsopgave voor op bestuur: € 450.000

Wij stellen de volgende bezuinigingsopgave voor op dienstverlening: € 300.000.

Inhoudelijke kaders

- Zoveel mogelijk nastreven van digitale dienstverlening.
- Zo min mogelijk bezoeken aan het gemeentehuis en eigentijdse methoden van dienstverlening.
- Het dienstverleningsproject 'antwoord' moet worden ingevoerd.

Toelichting

Het totale bedrag dat omgaat in het programmadeel bestuur (zoals college, raad, griffie, ondersteuning) is € 6,3 miljoen en in programmadeel dienstverlening is € 2,4 miljoen.

Stip op de horizon:

Dienstverlening is een middel om de stip op de horizon te bereiken. De nieuwe en participatieve manier van dienstverlening en het doel van bevorderen van zelfredzaamheid wordt bereikt door gebiedsgericht werken.

Dienstverlening aan het loket is veelal een wettelijke taak.

Voor het sociaal-cultureel kapitaal zal onder andere ingezet worden op behoud en versterken van de sociale verbanden in kernen en wijken.

Maslow: Het in het bezit zijn van bepaalde documenten en het geregistreerd staan in het GBA heeft te maken met de identiteit en rechtszekerheid van mensen. Dit zit dus hoog in de behoeftepiramide. De gemeente ziet voor zichzelf een rol, maar dit is tevens een wettelijke.

PROGRAMMA 2 VEILIGHEID

Financiële kaders

Opdracht: binnen bestaande budgetten komen tot een grotere effectiviteit en het benutten van het sociaal kapitaal. Met betrekking tot de taken van de Veiligheidsregio Utrecht wordt gestreefd naar verdere afname van de kosten binnen de wettelijke kaders. Het college neemt hier al actie op..

Toelichting

Het totale bedrag dat omgaat in dit programma is € 7,3 miljoen, waarvan € 5,1 miljoen voor brandweer en rampenbestrijding (waarvan € 3,9 als bijdrage in de Veiligheidsregio Utrecht op basis van de DVO 2011), € 1,8 miljoen voor openbare orde algemeen en € 0,5 miljoen voor integrale veiligheid.

Veiligheid scoort hoog op de behoeftespiramide van Maslow.

Bovendien is het een speerpunt in ons collegeprogramma om onze aandacht te intensiveren naar preventie en het bevorderen van zelfredzaamheid van de inwoners.

Een deel van onze wettelijke taak wordt door een Gemeenschappelijke Regeling uitgevoerd. Op deze regelingen is een 5% bezuiniging van toepassing (samen trap af). Bovendien nemen we deel aan een regionale werkgroep om (wettelijke) taken tegen het licht te houden (bv aanrijdtijden, voertuigbezetting)

PROGRAMMA 3 BEHEREN LEEFOMGEVING

Financiële kaders

Wij stellen de volgende bezuinigingsopgave voor op beheren leefomgeving (inclusief verkeer), waarbij een PM-post van gebiedsgericht werken: € 1,4 miljoen.

Inhoudelijke kaders

- Niet ten koste van veiligheid
- Behoud van het gebiedsgericht werken
- Bevorderen van duurzaamheid en efficiënt energiegebruik, onder andere in openbare ruimte.
- Onderhoudsniveau minimaal op het niveau van aanvaardbaarheid in het kader van provinciaal begrotingstoezicht.

Toelichting

Het totale bedrag dat omgaat in dit programma is € 18,5 miljoen.

Stip op de horizon

Ons college heeft in hoofdstuk 2 de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Er blijft een goede ontsluiting voor de auto, fiets en het openbaar vervoer. Bij nieuwe ontwikkelingen zetten we in op het voorkomen van extra verkeersdruk.
- Koesteren van het cultuurhistorisch landschap, de Vecht en het monumentale karakter van de historische kernen en ze beter gebruiken.
- Behoud van de eigen identiteit en verscheidenheid van de kernen. De kernen zijn dynamische woongebieden, met voorzieningen naar maat. De maat van voorzieningen hangt samen met zelfredzaamheid: zo veel als mogelijk zelf regelen.
- Een zelfredzame samenleving, waarin individuen, groepen en organisaties zelf hun weg weten te vinden en waar nodig elkaar stimuleren en ondersteunen, is een uitgangspunt voor de gemeente. De gemeente heeft hierin een faciliterende, verbindende rol.
- Voor het sociaal-cultureel kapitaal zal onder andere worden ingezet op behoud en versterken van de sociale verbanden in kernen en wijken.

Maslow

Daar waar het beheer van de leefomgeving raakt aan veiligheid, zien we een preventieve rol voor onszelf weggelegd. Dat geldt ook voor het stimuleren van de zelfredzaamheid van inwoners van kernen. Daar waar het niet direct noodzakelijk is, zullen we een lager onderhoudsniveau hanteren.

PROGRAMMA 4 ONDERWIJS, KINDEROPVANG EN JEUGD

Financiële kaders

Wij stellen de volgende bezuinigingsopgave voor op onderwijs en kinderopvang: € 350.000

Wij stellen de volgende bezuinigingsopgave voor op jeugd: € 100.000

Inhoudelijke kaders

De algemene kaders zijn hier van toepassing.

Toelichting

Het totale bedrag dat omgaat in dit programmadeel onderwijs en kinderopvang is € 8,5 miljoen en voor jeugd € 2,4 miljoen.

Stip op de horizon:

In hoofdstuk 2 hebben wij dit uitgangspunt benoemd:

- We willen het inwonertal stabiel houden. Behoud van een gezonde mix van 30% jongeren, 40% volwassenen en 30% ouderen. Daarvoor zijn voorzieningen voor gezinnen en jongeren belangrijk, evenals woningbouw naar maat.
- Nastreven van sociale, ecologische en economische duurzaamheid
- Voor het sociaal-cultureel kapitaal **zal** onder andere ingezet worden op behoud en versterken van de sociale verbanden in kernen en wijken. **Zo ook kan worden ingezet** op het behouden en versterken van de sterke positie met betrekking tot onderwijs en – voor zover het economisch klimaat dit toelaat – het behoud van het voorzieningenniveau.

Maslow

Onderwijs scharen we onder de behoefte aan veiligheid en zekerheid. Omdat het recht op onderwijs ook is opgenomen in de grondwet, heeft de centrale overheid hierin een rol. Bovendien is onderwijshuisvesting een wettelijke taak van de gemeente.

Wat de voorschoolse en aanpalende voorzieningen betreft, hebben we het over de behoefte aan sociaal contact en zelfontplooiing. En over preventieve vormen van 'educatie' voordat de leerplicht start. We vinden dit met name een taak van ouders zelf. Wel zien we een faciliterende en regisserende rol voor onszelf weggelegd.

Wat jeugdvoorzieningen betreft, gaat het met name om sociaal contact en zelfontplooiing. Voor deze doelgroep hebben we daarbij deels een financierende, deels een faciliterende rol.

PROGRAMMA 5 CULTUUR, SPORT EN RECREATIE

Financiële kaders

Wij stellen de volgende bezuinigingsopgave voor op cultuur: € 600.000

Wij stellen de volgende bezuinigingsopgave voor op sport: € 550.000

Inhoudelijke kaders

- Let op efficiency bij de accommodaties.
- Zelfredzaamheid van inwoners

- Samenwerken is belangrijk, geen versnippering
- Kijk naar vernieuwende manieren om bibliotheek vorm te geven.
- Activiteiten moeten bijdragen aan het koesteren van het cultuurhistorisch erfgoed en monumenten.
- We streven naar hoge kwaliteit in ons culturele aanbod.

Toelichting

Het totale bedrag dat omgaat in dit programmadeel cultuur is € 2,6 miljoen en in sport € 5,4 miljoen.

Stip op de horizon

Voor de drie onderdelen van dit programma zijn de volgende door ons geformuleerde uitgangspunten van toepassing:

- We willen het inwonertal stabiel houden. Behoud van een gezonde mix van 30% jongeren, 40% volwassenen en 30% ouderen. Daarvoor zijn voorzieningen voor gezinnen en jongeren belangrijk, evenals woningbouw naar maat.
- Behoud van de eigen identiteit en verscheidenheid van de kernen. De kernen zijn dynamische woongebieden, met voorzieningen naar maat. De maat van voorzieningen hangt samen met zelfredzaamheid: zo veel als mogelijk zelf regelen.
- Koesteren van het cultuurhistorisch landschap, de Vecht en het monumentale karakter van de historische kernen en ze beter gebruiken.
- Een zelfredzame samenleving, waarin individuen, groepen en organisaties zelf hun weg weten te vinden en waar nodig elkaar stimuleren en ondersteunen, is een uitgangspunt voor de gemeente. De gemeente heeft hierin een faciliterende, verbindende rol.
- Bij behoud of tot stand brengen van voorzieningen werken wij samen met bewoners, instellingen en organisaties.

Maslow

Cultuur, sport en recreatie zijn te vinden in de behoeften aan sociaal contact, waardering en erkenning en zelfontplooiing. Bij de voorzieningen die onder deze behoeften vallen, zien we voor onszelf een afnemende rol. Zelfredzaamheid van inwoners is hierbij van belang. Wij willen hierbij faciliteren en regisseren en voor bepaalde doelgroepen eventueel financieren.

Verder: Het recreatiebudget bestaat met name uit gemeenschappelijke regelingen. Stoppen met onze huidige rol in sport betekent op sommige terreinen veel desintegratiekosten.

PROGRAMMA 6 WERK EN INKOMEN

Financiële kaders

Wij stellen de volgende bezuinigingsopgave voor op het programma: € 530.000

Inhoudelijke kaders

- Daar waar het onze rol in de primaire levensbehoeften van mensen betreft, behouden we deze. Besparingen zoeken we vooral in uitvoeringskosten. Met betrekking tot het minimabeleid, wat een klein onderdeel is (qua geld) in het totale programma Sociale Zaken kan het meedenken van de expertgroep een belangrijke bijdrage leveren aan het terugdringen van de uitvoeringskosten en daarnaast ook (en dat is zeer welkom) aan de harmonisering van het minimabeleid. Wellicht ten overvloede: dit kan in individuele gevallen leiden tot verschillen, maar ook macro kan dit tot kleine verschillen leiden. Doel is niet bezuinigen op regelingen.

Toelichting

Het totale bedrag dat omgaat in dit programma is € 18,3 miljoen.

Stip op de horizon

- Behoud van de eigen identiteit en verscheidenheid van de kernen. De kernen zijn dynamische woongebieden, met voorzieningen naar maat. De maat van voorzieningen hangt samen met zelfredzaamheid: zo veel als mogelijk zelf regelen.
- Een zelfredzame samenleving, waarin individuen, groepen en organisaties zelf hun weg weten te vinden en waar nodig elkaar stimuleren en ondersteunen, is een uitgangspunt voor de gemeente. De gemeente heeft hierin een faciliterende, verbindende rol.

Maslow

De voorzieningen uit deze taak variëren van primaire voorzieningen tot secundaire. Daarnaast is vereenvoudiging van regelingen mogelijk.

Eerlijke verdeelsleutel om de samenleving te ondersteunen daar waar ondersteuning nodig is. Het ontvlechten uit Woerden levert een toekomstig voordeel op.

PROGRAMMA 7 WELZIJN EN ZORG (WMO)

Financiële kaders

Wij stellen de volgende bezuinigingsopgave voor op welzijn en zorg: € 700.000.

Inhoudelijke kaders

- Voorstellen moeten passen bij de visie op de kanteling van de WMO en op Welzijn Nieuwe Stijl.
- De organisaties werken efficiënter samen aan zelfde doelstellingen.
- Dubbelingen moeten er uit gehaald worden.

Toelichting

Het totale bedrag dat omgaat in dit programma is € 12,1.

Stip op de horizon

We hanteren de volgende uitgangspunten:

- Behoud van de eigen identiteit en verscheidenheid van de kernen. De kernen zijn dynamische woongebieden, met voorzieningen naar maat. De maat van voorzieningen hangt samen met zelfredzaamheid: zo veel als mogelijk zelf regelen.
- Een zelfredzame samenleving, waarin individuen, groepen en organisaties zelf hun weg weten te vinden en waar nodig elkaar stimuleren en ondersteunen, is een uitgangspunt voor de gemeente. De gemeente heeft hierin een faciliterende, verbindende rol.
- Bij behoud of tot stand brengen van voorzieningen werken wij samen met bewoners, instellingen en organisaties.

Maslow

Welzijn richt zich op de behoeften aan sociaal contact en voor een deel ook op (WMO)voorzieningen die raken aan zekerheid van mensen, voor wat betreft huisvesting en mobiliteit. Er is veel aanbod en ook veel overlap. Bovendien kan de zelfredzaamheid ten aanzien van een aantal voorzieningen worden vergroot.

Zorg richt zich ook op de behoefte aan zekerheid en veiligheid. Soms zit het meer in minder primaire behoeften en kan de inwoner het ook zelf organiseren.

PROGRAMMA 8 NATUUR EN MILIEU

Financiële kaders

Wij stellen de volgende bezuinigingsopgave voor op natuur en milieu: € 850.000

Inhoudelijke kaders

- Afval dient te worden gedekt uit kostendekkende heffingen. Besparingen op afval leiden tot verlaging van de afvalstoffenheffing en dus niet tot verlaging van het gemeentelijke begrotingstekort. Taakstellingen op dit terrein zijn alleen haalbaar door het invoeren van het woonlastenbeginsel. Daarbij wordt verlaging van de afvalstoffenheffing gecompenseerd door de OZB (communicerende vaten) en kunnen lagere kosten een bijdrage leveren aan de heroverwegingsdoelstellingen, zonder dat dit ten koste gaat van de totale woonlasten voor de inwoners.

Toelichting

Het totale bedrag dat omgaat in dit programma is € 12,3 miljoen.

Stip op de horizon

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing:

- Koesteren van het cultuurhistorisch landschap, de Vecht en het monumentale karakter van de historische kernen en ze beter gebruiken.
- Nastreven van sociale, ecologische en economische duurzaamheid
  - Voor het sociaal-cultureel kapitaal kan onder andere ingezet worden op behoud en versterken van de sociale verbanden in kernen en wijken, het behouden en versterken van de sterke positie met betrekking tot onderwijs en – voor zover het economisch klimaat dit toelaat – het behoud van het voorzieningenniveau.
  - Het ecologisch kapitaal heeft betrekking op het goed gebruik van lucht, water, bodem en natuur (bijv. extensieve recreatie, verduurzamen woningbouw)

Maslow

De omgeving en de natuur variëren van zekerheid (vervuilde omgeving, voortbestaan aarde) tot 'mooi om naar te kijken'.

PROGRAMMA 9 WONEN EN ONDERNEMEN

Financiële kaders

Wij stellen de volgende bezuinigingsopgave voor op programmadeel ondernemen: € 100.000

Inhoudelijke kaders

- Verbeteren van het economisch klimaat: vereenvoudigen regels, bevorderen van bedrijvigheid op maat door stimuleren en faciliteren.
- Verplichte actualisatie van de bestemmingsplannen.

Toelichting

Het totale bedrag dat omgaat in dit programmadeel is € 700.000 en in wonen € 4,7 miljoen.

Stip op de horizon

- We willen het inwonertal stabiel houden. Behoud van een gezonde mix van 30% jongeren, 40% volwassenen en 30% ouderen. Daarvoor zijn voorzieningen voor gezinnen en jongeren belangrijk, evenals woningbouw naar maat.
- We bevorderen het economisch klimaat door inzet op bedrijvigheid passend bij de schaal en het karakter van Stichtse Vecht. We verbinden economie, recreatie, cultuur en monumenten.

Maslow

Wonen betreft een dak boven je hoofd en hoort bij zekerheid en veiligheid. Dit programma gaat echter ook over planvorming, dus het regelen van de omgeving van je huis. In eerste instantie regelen inwoners het 'wonen' zelf. Wij kunnen wel een regisserende rol hebben als er onvoldoende 'daken' zijn. Planvorming is echter een wettelijke taak en dit kunnen inwoners niet zelf regelen. Ondernemen voorziet in de eerste levensbehoeften van mensen. Maar de klanten kunnen er ook eerste levensbehoeften afnemen. Het biedt ook veiligheid en zekerheid voor de ondernemers. Het betreft echter in eerste instantie de verantwoordelijkheid van mensen zelf en de gemeente neemt hierbij een regisserende en faciliterende rol.

4. Opzet van de expertgroepen

4.1 Inleiding

In het door de raad op 28 juni jl. vastgestelde procesvoorstel interactieve participatieve heroverweging is in algemene termen beschreven hoe de bezuinigingsdialoog met belanghebbenden wordt vorm gegeven: *“In groepen per taakveld praten experts, belanghebbenden en gebruikers (over de voorzieningen met een bepaalde bezuinigingsopdracht). Men is uitgenodigd zelf met oplossingsrichtingen te komen.”*

Het hieronder beschreven voorstel betreft een specificatie van deze algemene richtlijn.

4.2 Indeling expertgroepen

De volgende onderdelen van programma's van de programmabegroting zijn thema voor een eigen expertgroep:

1. Dienstverlening
2. Veiligheid en wijkgericht werken
3. Beheren van leefomgeving, inclusief verkeer
4. Onderwijs en kinderopvang
5. Jeugdbeleid
6. Cultuur
7. Sport
8. Werk en inkomen
9. Welzijn en zorg
10. Natuur en milieu
11. Wonen, ondernemen en recreatie

Elke expertgroep adopteert een thema om na te denken over extra inkomsten en / of bezuinigingen en de wijze waarop die verkregen zouden kunnen worden. Als handreiking voor de gedachtevorming en denkrichting kunnen de uitgangspunten voor stip op de horizon en de piramide van Maslow worden gebruikt. De expertgroep Veiligheid en wijkgericht werken krijgt geen taakstelling mee maar een afwijkende opdracht om bij gelijkblijvend budget méér effecten op het ingezette beleid te realiseren door inzet van het aanwezige maatschappelijk potentieel.

4.3 Evenwichtige samenstelling van de expertgroepen

Er wordt gestreefd naar een evenwichtige verdeling van maximaal 30 leden per expertgroep.

Deelname geschiedt op basis van vrijwilligheid, d.w.z. er staat geen onkostenvergoeding tegenover.

In de expertgroepen zijn te onderkennen:

- Een gespreksleider
- 2/3 deel inwoners (belanghebbenden), en:
- 1/3 deel deskundigen op het betreffende thema
- ambtelijke ondersteuning vanuit de gemeente

Leden van expertgroepen zitten er uitdrukkelijk namens hun achterban en plegen overleg met hun achterban.

Gestreefd wordt naar een evenwichtige afspiegeling van de belangen, evenals een evenwichtige afspiegeling van de voormalige gemeenten (omdat nog niet al het beleid geharmoniseerd is). Indien een bepaalde expertgroep meer dan 30 aanmeldingen ontvangt, zal met een procedurele aanpak tot een evenwichtige samenstelling gekomen worden.

Belanghebbenden worden nadrukkelijk uitgenodigd om deel te nemen aan de expertgroepen. Op 24 augustus gaan de uitnodigingen voor deelname aan de expertgroepen de deur uit en op 8 september zal de samenstelling van de expertgroepen definitief worden gemaakt.

Mochten zich geen vrijwillige deskundigen aanmelden voor de expertgroepen, dan borgen wij de inspirerende inbreng van deskundigen op een alternatieve manier. Zie ook paragraaf 4.6.

4.4 Gespreksleiders

Beoogd is om de expertgroepen door betrokken en kwalitatief goede gespreksleiders te doen leiden. Uitgangspunt hierbij is dat deze gespreksleiders dit vrijwillig doen. De gespreksleiders krijgen een gezamenlijke instructiebijeenkomst. Deze zal plaats vinden in de week voor de raadsvergadering van 13 september. De gespreksleider leidt de gesprekken tot een specifiek resultaat, namelijk ideeën over inkomstenvermeerdering en/of bezuinigingen binnen het thema.

De gespreksleider krijgt een methode aangereikt om alle belangen zoveel mogelijk mee te wegen.

4.5 Feitelijke informatie

De expertgroepen beschikken over feitelijke informatie per programma om het gesprek zonder informatieachterstand met elkaar te kunnen voeren. Er is een rapport met feitelijke informatie over taken en producten van de gemeente beschikbaar. Bovendien ontvangen ze een overzicht van alle ingediende bezuinigingsideeën en ideeën om inkomsten te genereren, inclusief de ambtelijke reactie daarop.

4.6 Bijdrage ambtenaren als inhoudelijk experts

In iedere expertgroep is een ambtenaar aanwezig. Deze dient als vraagbaak voor de groep en kan vragen bij de juiste persoon in de organisatie uitzetten en terugbrengen naar de groep. Bovendien kunnen aanwezige ambtenaren eventuele haperingen in de voortgang signaleren, zodat tijdig kan worden ingegrepen.

4.7 Inspirerende toekomstbeelden

Soms zitten mensen vast in de wereld die ze kennen. Dan kan het erg inspirerend zijn om deskundigen aan tafel te hebben die ook andere werelden kunnen laten zien. Als deskundigen moeilijk te verleiden zijn om gratis aan te schuiven bij de expertgroepen, kan er een gezamenlijke inspiratieavond georganiseerd worden. Alle leden van alle expertgroepen kunnen dan luisteren naar 3 of 4 sprekers die deskundig zijn op verschillende gebieden: accommodaties, bedrijfsvoering, ict, etc. Een andere optie kan zijn om een expertgroep waar nodig een keer maximaal 1.000 euro te geven om een deskundige in te huren. We ramen voor deze opties 12.000 euro.

4.8 Start en einde

Een gezamenlijke bijeenkomst op 19 september zal de start markeren van de bezuinigingsdialoog. Het aantal bijeenkomsten en de duur daarvan bepaalt de expertgroep zelf. De Gemeente faciliteert een locatie waarin alle groepen afzonderlijk, maar gelijktijdig bijeen kunnen komen.

Na de raadsvergadering in december zal er een gezamenlijke eindbijeenkomst zijn.

4.9 Wat gebeurt er met de ideeën van de expertgroepen?

Eind oktober/begin november leveren de expertgroepen ideeën voor bezuinigingen of extra inkomsten aan bij het college. De portefeuillehouder schuift 1 of 2 keer aan bij de expertgroepen om toe te horen.

In november bestudeert het college deze adviezen en verwerkt deze in een voorstel aan de gemeenteraad. De raad neemt over het voorstel een besluit in de raadsvergadering van december 2011 (eerste begrotingswijziging). Ook op de website ditismijnstichtsevecht.nl vindt een terugkoppeling plaats.

Bijlage 1 Toelichting financieel beeld 2012-2015

In de Voorjaarsnota 2011 is, met als basis de Programmabegroting 2011, het meerjarig financieel perspectief tot en met 2015 geactualiseerd. Dit geactualiseerde beeld is opgenomen in onderstaande tabel:

Omschrijving		2011	2011	2012	2013	2014	2015
		primitief	gewijzigd				
Uitkomst programmabegroting 2011		2.270	2.270	4.310	6.000	7.310	8.574
Actualisatie Voorjaarsnota 2011							
Structurele uitgaven							
Collegieprogramma (structureel)	S		50	32	90	125	122
Sociale zaken	S		Berap	996	542	363	92
Sociale zaken/inburgering			Berap	104	104	104	104
WMO/WVG			Berap	356	356	356	356
Stelselwijziging					153	153	153
Loon- en prijsontwikkeling	S			1.228	1.228	1.228	1.228
Bestuursakkoord *)	S				314	628	942
Subtotaal			50	2.716	2.787	2.957	2.997
Totaal lasten	S	2.270	2.320	7.026	8.787	10.267	11.571
Overige ontwikkelingen (voordelig)							
Meicirculaire	S		465	993	993	993	993
Herijking Rijksbezuiniging *)	S			1.456	314	628	942
Totaal overige ontwikkelingen			465	2.449	1.307	1.621	1.935
Uitkomst actualisatie Voorjaarsnota 2011			1.855	4.577	7.480	8.646	9.636

Bovenop de uitkomsten actualisatie Voorjaarsnota 2011 komt een bedrag van gemiddeld 1 miljoen incidentele kosten voor het collegeprogramma en 0,5 miljoen frictiebudget ten behoeve van de heroverwegingen, tezamen 11,1 miljoen (zie pagina (zie pagina 5))

Gelet op dit financiële beeld heeft het college bij de Voorjaarsnota reeds diverse dekkingsmaatregelen benoemd die door de raad zijn overgenomen. Deze dekkingsmaatregelen betreffen:

Omschrijving		2011 primitief	2011 gewijzigd	2012	2013	2014	2015
Begrotingstekort Voorjaarsnota 2011			1.855	4.577	7.480	8.646	9.636
Dekkingsmaatregelen							
Structurele dekking							
Onderuitputting aframen	S	80	80				
Benut de schaa sprong:	S			1.500	1.500	1.500	1.500
- tarievenbeleid (kwijschelding en btw)		400					
- kostendekkendheid markt- en begraafrechten		270					
- niet toerekenen rente aan reserves		590					
- overig (aframen onderuitputting, leningen goedkoper financieren)		265					
<i>subtotaal</i>		<u>1.525</u>					
(afgerond 1.500)							
Terugbrengen formatie	S			428	855	1.283	1.711
Subsidies	S			419	419 + pm	419 + pm	419 + pm
Gemeenschappelijke regelingen (<i>bestaand beleid</i>)	S			727	727 + pm	727 + pm	727 + pm
Subtotaal		80	80	3.074	3.501	3.929	4.357
Incidentele dekking							
5% beïnvloedbare exploitatiebudgetten	I	1.098	1.098	1.098			
Investerings uitstellen	I	203	203				
Onttrekking Algemene reserve	I	889	474				
Subtotaal		2.190	1.775	1.098	0	0	0
Totaal dekking Voorjaarsnota 2011		2.270	1.855	4.172	3.501	3.929	4.357
Financieel perspectief Voorjaarsnota (excl. Collegeprogramma incidenteel)		-	-	405-	3.979-	4.717-	5.279-

Daarmee resteerde een nadelig meerjarig saldo voor de jaren 2012-2015 dat opliep van € 405.000 in 2012 tot € 5.279.000 structureel in 2015 (excl. incidentele lasten Collegeprogramma). Dit meerjarige nadelige saldo vormt de basis voor het bepalen van de financiële opgave voor de strategische heroverweging op de gemeentelijke taakuitvoering

Bijlage 2 Bepaling taakstellingen

2.1 Financieel kader per programma

Programma	Begroot	Taakstelling	Waarvan reeds besloten bij Voorjaarsnota 2011
Diverse programma's, 7,5 % verlaging subsidies		0,419	0,419
1.1 BESTUUR	6,3	<i>zie maatregelen gemeentelijke huishouding</i>	
1.2 DIENSTVERLENING	2,4	0,3	
2. VEILIGHEID	7,3	pm	
3. LEEFOMGEVING (beheer, verkeer, recreatie)	18,5	1,4	0,27
4.1 ONDERWIJS & KINDEROPVANG	8,5	0,35	
4.2 JEUGD	2,4	0,1	
5.1 CULTUUR	2,6	0,6	
5.2 SPORT	5,4	0,55	
6. WERK & INKOMEN	18,3	0,53	
7. WELZIJN & ZORG	12,1	0,7	
8. NATUUR & MILIEU	12,3	0,85	0,4
9.1 ONDERNEMEN	0,7	0,1	
9.2 WONEN	4,7	pm	
TOTAAL	101,5	5,899	1,089

(bedragen x 1 mln. euro)

2.2 Maatregelen Voorjaarsnota 2011

Verbonden partijen	0,727	
Benut de schaa sprong, deel gemeentelijke huishouding	0,830	(1,5 mln -/- 0,67mln, tarievenbeleid + kostendeckendheid markt- en begraafrechten
Formatiereductie	1,711	
Maatregelen ten laste van programma's	1,089	(zie kader per programma,2.1)
Totaal dekkingsmaatregelen Voorjaarsnota 2011	4,357	

(bedragen x 1 mln. euro)

2.3 Maatregelen gemeentelijke huishouding

Aanvullende maatregelen n.a.v. Kadernota	
Benut de schaa sprong + regionale samenwerking	0,850
Bestuur	0,450
re stant exploitatiebudgetten	0,400
personele/materiële gevolgen heroverweging	0,200
Subtotaal	1,900
Reeds genomen maatregelen Voorjaarsnota	
Verbonden partijen	0,727
Benut de schaa sprong, deel gemeentelijke huishouding	0,830
Formatiereductie	1,711
Subtotaal	3,268
Totaal ten laste van gemeentelijke huishouding	5,168

(bedragen x 1 mln. euro)

2.4 Totaal beeld maatregelen

Maatregelen programma's	5,899
Maatregelen gemeentelijke huishouding	5,168
Totaal	11,067